

Toolkit

Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid

UNHCR/PAVLOS AVAGIANOS

UNHCR
The UN Refugee Agency

vrouwen van nu

Passage
christelijk-maatschappelijke
vrouwenbeweging

Zonta Nederland

n.v.r.
Nederlandse
Vrouwen Raad

Toolkit Manifest

In de loop van 2015 en 2016 verschenen persberichten en rapporten over vrouwen en meisjes die tijdens hun vlucht in de grenslanden van de Europese Unie blootgesteld werden aan uitbuiting, seksueel geweld en gebrek aan veiligheid. Naar aanleiding van deze verontrustende berichten besloten drie Nederlandse vrouwenorganisaties, aangesloten bij de Associated Country Women of the World (ACWW), een urgentieresolutie in te dienen tijdens de 28^e ACWW-wereldconferentie in Warwick in 2016. Deze werd wereldwijd en unaniem aangenomen. Dit betekent dat lid-organisaties van de ACWW zich committeren aan de opdracht om regeringen bewust te maken van het veiligheidsprobleem voor vrouwen in vluchtelingenopvang, zowel binnen als buiten de eigen landsgrenzen en aan te dringen op maatregelen en acties ter verbetering van hun leefsituatie en veiligheid.

De resolutie luidt als volgt:

"Be it resolved, that ACWW and its member organisations urge their governments to take action to stop the increasing worldwide sexual abuse of women and children in the refugee camps and shelters." (28th ACWW Triennial Conference Warwick 17 – 23 August 2016)

De resolutie werd vervolgens opgepakt door enkele organisaties binnen de Nederlandse Vrouwen Raad koepel. Vijf vrouwenorganisaties (NVVH-Vrouwennetwerk, Vrouwen van Nu, Passage, Zonta Nederland en NVR) met een gezamenlijke achterban van circa een miljoen vrouwen, organiseerden het symposium Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid om gehoor te geven aan de oproep van de urgentieresolutie van de ACWW en om een scherper inzicht te verkrijgen in de wijze waarop de veiligheid van vrouwen en meisjes in de vluchtelingenopvang gewaarborgd en vergroot kan worden.

Op basis van de inzichten en knelpunten die betrokkenen en deskundigen tijdens het symposium inbrachten werd het Manifest Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid geschreven. Het Manifest, dat in maart 2018 werd aangeboden, omvat 7 aanbevelingen op de diverse terreinen waar de vrouwen en meisjes in de vluchtelingenopvang mee te maken krijgen in Nederland. Zo wordt ingegaan op de fysieke en mentale veiligheid in de opvanginstellingen, de sensitiviteit van de begeleiding in de keten van asielaanvraag tot huisvesting, juridische borging van de zelfstandigheid van vrouwelijke vluchtelingen en de monitoring van de beleving en wensen van vrouwen en meisjes in de vluchtelingenopvang op het gebied van hun veiligheid.

Een van de aanbevelingen is om vrouwenorganisaties op lokaal niveau te betrekken bij beleids- en productontwikkeling betreffende de opvang van vrouwelijke vluchtelingen. In gemeenten hebben vrouwenorganisaties een belangrijke maatschappelijke rol. Ze functioneren als een sociaal netwerk. Het is zeer wenselijk dat zij actief betrokken worden bij de ontwikkeling van beleid en van producten gericht op de veiligheid van vrouwen en meisjes in opvang- en asielzoekerscentra en daarna bij hun maatschappelijke integraties.

In deze toolkit zijn handvatten te vinden hoe je als afdeling actief kunt worden omtrent Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid. Zo vind je een stappenplan voor het organiseren van een bijeenkomst en een quiz die je kunt gebruiken tijdens de bijeenkomst.

Inhoud

1. Achtergrond	4
2. Stappenplan: hoe organiseer ik een bijeenkomst	5
3. Quiz	8
4. Meer lezen, links en suggesties.....	9

1. Achtergrond

Nationaal Actieplan 1325

De VN Veiligheidsraad heeft in 2000 de resolutie 1325 aangenomen over vrouwen, vrede en veiligheid. Nederland werkt inmiddels aan de uitwerking van deze resolutie in het 3e National Actieplan. Het Nationaal Actieplan voor resolutie 1325 is een samenwerkingsverband tussen ministeries van Buitenlandse Zaken, Defensie, OCW en Veiligheid en Justitie, Politie, kennisinstellingen en 50 Nederlandse maatschappelijke organisaties. In NAP 1325 staan afspraken hoe de Nederlandse overheid en maatschappelijke instellingen zich zullen inzetten voor de uitvoering van de resolutie 1325.

Het derde Nationaal Actieplan is voor de periode van 2016 tot en met 2019. Eerder was er een Nationaal Actieplan voor de periode 2008 tot en met 2011 en van 2012 tot en met 2015 (Bron: NAP1235.nl).

Het blijkt dat de aandacht voor de resolutie vooralsnog beperkt is en vertaling naar lokaal niveau heeft (nog) niet plaatsgevonden. Een aanbeveling van het Manifest Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid is om Resolutie 1325 en NAP 1325 te vertalen in samenspraak met vrouwelijke vluchtelingen naar lokaal niveau.

Het Verdrag van Istanbul

Op 18 november 2015 heeft Nederland het Verdrag van Istanbul geratificeerd, oftewel het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Het Verdrag van Istanbul is het meest uitgebreide internationale verdrag ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Het verdrag is op 11 mei 2011 in Istanbul tot stand gekomen en op 14 november 2012 heeft Nederland het verdrag ondertekend.

Op 1 maart 2016 trad het Verdrag van Istanbul in Nederland in werking. Het Verdrag van Istanbul bevat gedetailleerd omschreven verplichtingen om geweld tegen vrouwen te voorkomen en te bestrijden. Nederland is dus verplicht om aan de bepalingen in het verdrag te voldoen. De verantwoordelijkheden voor de aanpak van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld gelden ook op lokaal niveau. Dit betekent dat gemeenten er ook mee aan de slag moeten gaan.

Het Verdrag heeft, zoals het blijkt uit artikel 1, de volgende 5 doelstellingen:

1. vrouwen beschermen tegen alle vormen van geweld evenals geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld voorkomen, vervolgen en uitbannen;
2. bijdragen aan de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen en wezenlijke gelijkheid van vrouwen en mannen bevorderen, mede door de eigen kracht van vrouwen te versterken;
3. een allesomvattend kader opzetten met beleid en maatregelen ter bescherming en ondersteuning van alle slachtoffers van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;
4. internationale samenwerking bevorderen teneinde geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld uit te bannen;
5. ondersteuning en bijstand bieden aan organisaties en rechtshandhavende instanties teneinde effectief samen te werken ten behoeve van het aannemen van een integrale aanpak om geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld uit te bannen

(Bron: eerstekamer.nl)

2. Stappenplan: hoe organiseer ik een bijeenkomst

Voor het organiseren van een bijeenkomst rondom het thema Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid.

1. Werkgroep

Zorg dat er een werkgroep is die een bijeenkomst wil organiseren rondom het thema Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid. Maak samen een eerste afspraak.

2. Bepaal de datum en zoek een locatie

- Bespreek samen op welke datum en tijd de bijeenkomst wordt georganiseerd.
- Regel een passende locatie waar je het event kunt organiseren. Bijvoorbeeld; als je een film of powerpoint wilt laten zien dan heb je een zaal nodig met faciliteiten waar je dit kunt laten zien met versterkt geluid. Benader bijvoorbeeld de school in de buurt. Ook clubhuizen, buurthuizen, sportverenigingen of kleine horecagelegenheden zijn goede opties. Houd bij het regelen van een locatie ook rekening met het aantal mensen dat je verwacht en of het een goede toegankelijkheid heeft.

3. Invulling programma

- Zorg voor sprekers, ze moeten iets hebben met het thema.
 - Onderzoek of het mogelijk is om een vrouwelijke vluchteling uit te nodigen die iets kan vertellen over haar situatie. Zo heeft VluchtelingenWerk Nederland een project genaamd *Bekend maakt Bemind*. Zij bieden de mogelijkheid om in gesprek te gaan met een vluchteling en geven zij hem of haar een gezicht. 'De getrainde vrijwilligers van VluchtelingenWerk komen graag in koppels op bezoek, een vluchteling en een niet-vluchteling. Tijdens deze laagdrempelige bijeenkomsten delen zij feitelijke informatie over vluchtelingen, maar vooral hun persoonlijke verhaal' (bron: VluchtelingenWerk, 2018).
 - Daarnaast kun je sprekers uitnodigen die te maken hebben met beleid, opvang of veiligheid van vrouwelijke vluchtelingen zoals van de gemeente, COA, Nidos of andere lokale organisaties.
- Denk aan interactieve deel.
 - Je kunt gebruik maken van de quiz (zie bijlage).
 - Organiseer rondetafelgesprekken over hoe men kan bijdragen aan de intergratie of ontwikkeling van beleid en van producten omtrent Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid.
 - Houd een discussie naar aanleiding van een lezing. Je kunt een aantal stellingen maken die je kunt gebruiken voor discussie tussen de aanwezigen.
- Laat een film zien.
Een suggestie is de documentaire 'In Procedure'. Kosten van de licentie voor het gebruik van de documentaire zijn ongeveer 250 euro.

4. Kosten

Maak afspraken over het beschikbare budget en een begroting van de kosten. Maak het event zo laagdrempelig mogelijk, door bijvoorbeeld de deelnemerskosten zo laag mogelijk te houden.

5. Uitnodiging / Save The Date

- Stuur ruim van tevoren een Save The Date met daarin het thema van de avond, de dag en locatie. Mocht er al een programma bekend zijn stuur deze dan mee. Mensen kunnen de dag dan vrij houden in hun agenda.
- Vermeld de bijeenkomst op de website en deel het op sociale media. Zorg dat mensen weten van de bijeenkomst.
- Stuur minimaal een maand van tevoren een uitnodiging. Vermeld in de uitnodiging eventueel de parkeermogelijkheden en voeg een adres en routebeschrijving toe. Stuur de aanwezigen een week van tevoren het definitieve programma toe.

6. PR bijeenkomst

Bedenk een pakkende titel voor je event. Kort maar krachtig met een duidelijke boodschap.

- *Pr voor de bijeenkomst:*

- Zoals eerder vermeld, maak gebruik van de website en social media kanalen om de bijeenkomst aan te kondigen.
 - Maak een event aan op Facebook. Zo kun je ook mensen uitnodigen voor het event en kun je nieuwe informatie over de bijeenkomst communiceren, zoals programmawijzigingen of parkeermogelijkheden.
 - Stel de sprekers voor op Social Media. Schrijf wie ze zijn, waar gaan ze over vertellen. Maak ook gebruik van foto's (vraag van te voren of de spreker een foto kan aanleveren en of je het mag gebruiken voor social media doeleinden).
 - Stel vragen op social media, bijvoorbeeld of geïnteresseerden zich hebben aangemeld voor de bijeenkomst of welke vragen ze hebben over het thema.
- ### - *Tijdens de bijeenkomst:*
- Maak foto's van de bijeenkomst en deel ze op social media. Gebruik ook de hashtag #vrouwenvluchtelingveiligheid
 - Deel informatie over de bijeenkomst, zoals de opening of een quote van de spreker.
 - Leg flyers neer met de aanbevelingen
- ### - *Na de bijeenkomst:*
- Bedank via social media de sprekers en de aanwezigen. Plaats ook een foto bij het bericht.
 - Publiceer een kort impressie verslag van de bijeenkomst op de website met enkele foto's.

7. Voorbereidingen sprekers

- Zorg dat sprekers voor en na hun praatje goed opgevangen worden, wijs iemand aan die de spreker opwacht en begeleidt.
- Vraag sprekers vooraf wat er voor nodig is om de presentatie te geven. Vraag ook of ze een PowerPoint presentatie gaan geven, in dat geval moet er wel een beamer, een computer/laptop en een projectiescherm aanwezig zijn. (controleer vooraf of dit allemaal werkt)
- Stuur sprekers enkele dagen voor de bijeenkomst een laatste e-mail waarin je ze vraagt de laatste keer te bevestigen dat ze komen. *Vraag een tel. nummer en geef je eigen tel. Nummer.* Daarnaast stuur je ze een routebeschrijving en

het complete programma, zodat ze weten waar en wanneer ze verwacht worden.

- Een spreker verdient een woord van dank en een kleinigheid.

3. Quiz

1. Waar gaat resolutie 1325 over?

- a. Handhaving internationale vrede en veiligheid
- b. Vrouwen, vrede en veiligheid

2. Wat is het verschil tussen een statushouder en een asielzoeker?

- a. Een statushouder heeft een (tijdelijke)verblijfsvergunning en een asielzoeker nog niet
- b. Een statushouder is geen vluchteling en een asielzoeker wel

3. Hoeveel mensen zijn wereldwijd op de vlucht?

- a. 18,5 miljoen
- b. 38,5 miljoen
- c. 68,5 miljoen

4. Uit welk land komt de grootste instroom van vluchtelingen naar Nederland?

- a. Eritrea
- b. Syrië
- c. Iran

5. Hoeveel vrouwen hebben wereldwijd wel eens te maken gehad met geweld in hun leven?

- a. 1 op de 5 vrouwen
- b. 1 op de 4 vrouwen
- c. 1 op de 3 vrouwen

6. Wat betekenen de letter ACWW?

- a. Associated Country Women of the World
- b. Accepted Convention Women of the World

7. Hoeveel aanbevelingen omvat het manifest Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid?

- a. 6 aanbevelingen
- b. 7 aanbevelingen
- c. 8 aanbevelingen

Antwoorden:

- 1. b
- 2. a
- 3. c
- 4. b
- 5. c
- 6. a
- 7. b

4. Meer lezen, links en suggesties

Meer informatie over het manifest Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid:

Algemene informatie over het manifest: [klik hier](#)

Het manifest Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid: [klik hier](#)

Engelse versie manifest Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid: [klik hier](#)

Impressie aanbieding manifest Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid: [klik hier](#)

Nationale Actieplan 1325

Algemene informatie over NAP 1325: [klik hier](#)

3^e Nationale Actieplan 1325 voor de periode 2016 t/m 2019 (alleen in Engels): [klik hier](#)

Associated Country Women of the World (ACWW): [klik hier](#)

Vrouwenorganisaties die het manifest Vrouwen Vluchtelingen Veiligheid hebben opgesteld:

Koninklijk NVVH-Vrouwennetwerk: [klik hier](#)

Vrouwen van Nu: [klik hier](#)

Passage: [klik hier](#)

Zonta Nederland: [klik hier](#)

Nederlandse Vrouwen Raad: [klik hier](#)